

Τίτλος Προγράμματος

"Γνωρίζοντας τα Τρίκαλα: Φύση, Ιστορία και Προκλήσεις του Σήμερα"

Επίπεδο/Βαθμίδα

Γυμνάσιο

17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης

- Στόχος 11: Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες
 - Στόχος 4: Ποιοτική Εκπαίδευση
 - Στόχος 6 : Καθαρό νερό και αποχέτευση
 - Στόχος 15: Ζωή στη Στεριά
-

Σύντομη Περιγραφή του Προγράμματος

Το πρόγραμμα αποσκοπεί στο να γνωρίσουν οι μαθητές σε βάθος το φυσικό περιβάλλον, την ιστορική εξέλιξη και τις σύγχρονες προκλήσεις της περιοχής των Τρικάλων, αναπτύσσοντας παράλληλα δεξιότητες έρευνας και ομαδικής εργασίας. Δημιουργούν **έναν θεματικό χάρτη** του νομού Τρικάλων που απεικονίζει πώς το φυσικό περιβάλλον (βουνά, ποτάμια, πεδιάδες) **συνδέεται με ανθρώπινες δραστηριότητες** (αγροτική παραγωγή, τουρισμός, οικισμοί κτλ). Ερευνούν πώς η γεωγραφία των Τρικάλων διαμορφώνει τις ζωές και τον πολιτισμό των κατοίκων της

Πρόγραμμα Σπουδών

Σύνδεση με το Πρόγραμμα Σπουδών στις ενότητες: Ιστορία, Γεωγραφία, Μελέτη Περιβάλλοντος, Εργαστήρια Δεξιοτήτων.

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

- Εντοπισμός και περιγραφή βασικών γεωγραφικών χαρακτηριστικών των Τρικάλων (λίμνες, ποτάμια, βουνά, πεδιάδες).
- Μελέτη σχετικά με το πώς το φυσικό περιβάλλον έχει επηρεάσει την ανάπτυξη της περιοχής (γεωργία, κτηνοτροφία κ.ά.).

- Ανάλυση ανθρώπινων δραστηριοτήτων και επιπτώσεις στο περιβάλλον (π.χ. πλημμύρες).
 - Εξερεύνηση πραγματικών ζητημάτων όπως η περιβαλλοντική προστασία, η αστική ανάπτυξη και η πολιτιστική κληρονομιά.
 - Προτάσεις λύσεων για σύγχρονα προβλήματα (π.χ. διαχείριση υδάτινων πόρων, φράγματα, υδροηλεκτρικά εργοστάσια).
 - Ενίσχυση της ικανότητας συνεργασίας και συλλογικής δράσης.
-

Πεδίο Υλοποίησης

- Προορισμοί γύρω από το σχολείο (σε απόσταση περπατήματος).
 - Προορισμοί σε απόσταση από το σχολείο (απαιτείται η μετάβαση με συγκοινωνιακό μέσο).
 - Χρησιμοποιούν έναν χάρτη των Τρικάλων
 - Χρησιμοποιούν το Google My Maps ή δουλεύουν χειροποίητα σε χαρτί Α3.
 - Χρησιμοποιούν Google Earth και προσθέτουν σημεία με πληροφορίες και φωτογραφίες ώστε ο χάρτης να γίνει διαδραστικός
 - Ο ψηφιακός χώρος του διαδικτύου.
-

Φάσεις Υλοποίησης

Διερεύνηση (4 διδακτικές ώρες)

Εισαγωγή στην Τοπική Γεωγραφία

- ο Παρουσίαση μέσω χαρτών η θέση των Τρικάλων (Ελλάδα ,Θεσσαλία).
- ο Σύντομη ιστορική αναδρομή.

Κατανομή Θεματικών Επιπέδων

- ο Φυσικά χαρακτηριστικά: Ποτάμια, Όρη , Πεδιάδα.
- ο Οικονομικές δραστηριότητες: Πού βρίσκονται τα αγροτικά κέντρα, τα τουριστικά σημεία .
- ο Περιβαλλοντικά ζητήματα: Σημεία πλημμυρών ή άλλα προβλήματα.

Διαμόρφωση Γεωγραφικού Προφίλ:

- ο Σύνθεση ενός ολοκληρωμένου γεωγραφικού προφίλ του νομού Τρικάλων, αναδεικνύοντας τα βασικά φυσικά, κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά.

- ο Προσδιορισμός των γεωγραφικών πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων της περιοχής.
- ο Αναγνώριση των κύριων γεωγραφικών προκλήσεων και ευκαιριών

Προετοιμασία/Σχεδιασμός (6 διδακτικές ώρες)

Διαχωρισμός σε Ομάδες Εργασίας

- ο Ομάδα Φυσικού Περιβάλλοντος

Διαφορά κλιματικών συνθηκών στο νομό λόγω διαφοράς υψομέτρου.
Τοπικές κλιματικές συνθήκες λόγω κλειστής λεκάνης π.χ. αυξημένη υγρασία, η οροσειρά της Πίνδου που συγκρατεί τις βροχοπτώσεις.

Ποικιλία βλάστησης από τα μικρότερα υψόμετρα έως τα μεγαλύτερα.
Σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας.
Μεγάλη δασοκάλυψη του ορεινού όγκου που προσφέρει χειμερινό τουρισμό, αναψυχή, ορειβασία.

Διαφορετικό ανάγλυφο νομού, πεδινό ,ημιορεινό , ορεινό.
Γεωλογική ιστορία της περιοχής.
Δημιουργία της οροσειράς της Πίνδου κατά τη Αλπική ορογένεση από τα ανατολικά προς τα δυτικά.
Μοναδικοί γεωλογικοί σχηματισμοί των Μετεώρων, γεωλογικές διεργασίες σχηματισμού τους .

- ο Ομάδα Ιστορίας και Πολιτισμού: Ιστορική εξέλιξη του τόπου και αρχαιολογικά ευρήματα.

Επίσκεψη στο Μουσείο Γεωλογικής Ιστορίας Μετεώρων με πολλά ευρήματα πετρωμάτων , ορυκτών και απολιθωμάτων.
Μεγάλη πολιτιστική κληρονομιά (τοπικές ενδυμασίες βλάχικες - караγκούνικες, τοπικοί χοροί, εκδηλώσεις, τρόφιμα, τυροκομικά προϊόντα)
Επίσης πέτρινα τοξωτά γεφύρια ,μοναστήρια.
Παλαιά πόλη, κάστρο , ρολόι, και τζαμί στην πόλη

- ο Ομάδα Οικονομίας και Ανάπτυξης: Παραδοσιακές και σύγχρονες οικονομικές δραστηριότητες.

Διαφορετικές δραστηριότητες κατοίκων ορεινών περιοχών από αυτές των πεδινών.

Χρησιμοποίηση του νερού των ποταμών στις ορεινές περιοχές για ψάρεμα, ιχθυοκαλλιέργειες, υδρόμυλοι, υδατοπτώσεις και στις πεδινές για άρδευση καλλιεργειών.
Κτηνοτροφία ορεινή και πεδινή ή μετακινούμενη

Τουρισμός στα Μετέωρα από θρησκευτικής και γεωμορφολογικής πλευράς.
Προσέλκυση τουριστών με διάφορες δράσεις στην πόλη.
Καινοτόμες ενέργειες του Δήμου που χαρακτηρίστηκε έξυπνη πόλη όπως
λεωφορείο χωρίς οδηγό, ελεύθερο internet κ.α.

ο Ομάδα Περιβαλλοντικών Προβλημάτων: Φαινόμενα πλημμυρών,
περιβαλλοντικές παρεμβάσεις.

Προβλήματα ορεινών περιοχών εξαιτίας του αναγλύφου , αντίξοες κλιματικές
συνθήκες, καταστροφή δρόμων και υποδομών.
Πρόβλημα έλλειψης νερού αρδευόμενων εκτάσεων στις πεδινές περιοχές με πτώση
στάθμης των υπόγειων υδάτων λόγω υπεράντλησης.

Ποιότητα ζωής λόγω μικρής βιομηχανοποίησης της περιοχής όπως καθαρός
ατμοσφαιρικός αέρας , νερό

Υλοποίηση (10 διδακτικές ώρες)

- Επίσκεψη σε τοπικά σημεία ενδιαφέροντος.
- Καταγραφή παρατηρήσεων (φωτογραφίες, σημειώσεις).
- Η κάθε ομάδα καταγράφει στον χάρτη με σύμβολα, χρώματα και λεζάντες τις δραστηριότητες που μελέτησε.

Επικοινωνία-Διάχυση (5 διδακτικές ώρες)

Οι μαθητές:

- Δημιουργούν παρουσίαση (PowerPoint ή αφίσες) για τη σχολική κοινότητα.
- Διοργανώνουν εκδήλωση με έκθεση φωτογραφιών και πολιτιστικών δημιουργιών.
- Μοιράζονται τις εμπειρίες τους μέσω άρθρου στο ιστολόγιο του σχολείου.

Αναστοχασμός (3 διδακτικές ώρες)

Οι μαθητές απαντούν σε ερωτήσεις:

- Τι μάθαμε για τα Τρίκαλα που δεν γνωρίζαμε;
- Πώς νιώσαμε κατά τη διάρκεια των δράσεων;
Δραστηριότητες: Κατασκευή μακέτας ενός μνημείου, σύνθεση μικρού βίντεο ή δημιουργία ποιήματος